

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΘΙΑΣΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Δύο θέατρα σ' ενεκέντρωσαν έφετος έπάνω τους, τὰ βλέμματα και τις οικήσεις τών άρρώπων που ξέρον να σέπτονται και να διανοούν αι σία σοβιριά, και ταύ οχρό ως ένα δί ημια άνέρη σία χείλη των: Θα κρατήσουν τις ύποσχέσεις που και σία προγ άμματα των έδωσαν και που έπι εβραιούν και διαβεβαιούν και οι τίτλοι των; Εύτυχώς και τών δύο ή ύποσχέσεις μεχ τις ώρας τηρ ονται αν όχι ακριβώς και κατά γραμμα, πάντως άρκετά: Το «Θέατρο Τέχνης» ένα θέατρο πραγματικά τέχνης που ή προόδος του όφειλται αποκλειστικά στον κ. Μελά και κατά δεύτερον λόγον στα φιλότεχν του μέλη, και ό «θίασος τών Νέων» που ή κινήσεις του ορμίζονται τόσο καλά από τον κ. Βελμούρ, ώστε να κάμη κατά τό διάστημα τών δύο μηνών άρκετά σημαντικά θαύματα. Ο «θίασος τών Νέων» έδημιούργησεν περί εξ αύτου κίνησιν. Εινε τό μόνον Έλληνικό θέατρο που ύπεστήριξε και άνέβασε χωρίς φειδώ, αλλά και με σοβιραν έπιμέλειαν και έκλεκτικότητα Έλληνικ έργα Νέων οι όποι ύπόσχ νται άρκετά. Πρωτον Έλληνικόν έργον ήταν τό δραμα τ υ ποιητ υ κ. Φωτου Γιοφύλλη «Η φριουζωμένη»: ένα ιστορικό έρωτικό έπει όδιο της ζωής του Σολωμο, μέσα στο όποιον εξωντανεύετο τόσο καλά ή Ζάκυνθος του 1825. Είναι τό δεύτερο θεατρικό έργο του κ. Γιοφύλλη. Το έργον ήρесе εξαιρετικά αν και ειχεν μίαν μονοτονίαν άπέραντη και μερικές όχι ψυχολογημένες πλήρως σκηνάς: πώς μπορούσαν να έννοήσουν οι θεαται τον κρυφόν έρωτα του Σολωμο με την Μαριέττα; Γιατι να τον παρουσιάζη τόσοσ άπότομα και χωρίς κανένα άλλο προηγούμενο; Επίσης ένω έφώναζαν τον Σολωμο με τον οίκογενειακό του τίτλο «κόντες» γιατί άλλου να τον άποκαλούν «κύριε Σολωμέ, κύριε Σολωμέ» κτλ. Είς τό έργον αυτό έπαιξεν εξαιρετικά ό κ. Παντόπουλος ως Ροΐδης, ό κ. Μουσούρης ως Σολωμός ή κ. Βελμούρα ως Μαριέττα και ή κ. Φιλίω Οίκονόμου ως μητέρα του Σολωμο. Το δεύτερον Έλλ. έργον που έπαίχθηκε είναι του κ. Ίσ. Αρι «ή ευρασθένεια» ή «τό δραμα της κοκαίνης». Έργο άρκετά λεπτό που θα μπορούσε να κρατήση πολυ και ν' άρέστη αν δεν ειχεν τον ποιητικό λυρισμό που τό έβλαψεν άρκετά. Το σύγχρονο θέατρο είναι κινήσεις, δρασεις, έπεισόδια. Δυστυχώς στο έργον αυτό ό ποιητής, δεν πόρεσε να υποχωρήση στον θεατρικό συγγραφέα. Ως λυρικό έργο μπορούσε να σταθη σε παλαιότεραν έποχήν που ό λυρισμός και ό ρωμαντισμός ήταν μεσουρανημένα. Έπαιξαν πολυ καλά, σχεδόν προσέφεραν κάτι για τό δραμα ή εξαιρετική κ. Οίκονόμου ως μητέρα της Άνέττας, ή κ.

Βελμύρα ὡς Ἀνέττα ἢ Ἀραβανῆ (μὲ ἀρκετὸ λυρισμὸ τὴν ὥρα πού δηλώνει ὅτι πρέπει νὰ φύγουν) ὡς Μαργαρίτα, ἀρτίστα καὶ ὁ κ. Μουσοῦρης, ὡς δικηγόρος Λαζίδης. Ἐπηκολούθησαν «Οἱ ὄργανοπαῖχτες» τὸν κ. Ἄντ. Χατζηποστόλου; μιὰ ἀρκετὰ συγχρονισμένη καὶ μὴ δραματικὴ ἠθογραφία, τῆς ὁποίας τὸ μόνον ἐλάττωμα ἦταν ὅτι εἶχεν ἔξωμῃ ὑπόθεσι, μὲ μιὰ δυὸ σκηνές πού θάπρεπε νὰ λείπουν. Ἐπαιξαν τοὺς ρόλους των ζωντανὰ ἐκτός τῆς κ. Βελμύρα ὡς Μπιάνκας πού πρέπει νὰ τονισθῆ τὸ ἐξαιρετικὸ τῆς παίξιμο, τὸ τόσον ἐπιτυχημένο καὶ εἰλικρινές ἂν καὶ εἶχε παρατήσει γιὰ κάμποσο καιρὸ τὴ σκηνὴ τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ μετεπήδησεν τόσον ἀπότομα στὸ δράμα, οἱ κ. κ. Μπούμης καὶ Μπαρμπίτος ὡς γονεῖς τῆς Μπιάνκας καὶ τοῦ Μλάμπη ὁ Σπαρίδης ὁ γεννημένος ἀσφαλῶς καὶ προωρισμένος γιὰ νὰ γίνῃ ἐξαιρετικὸς κωμικὸς (ιδιοχτήτης τοῦ café-chantén), ὁ κ. Παντόποκλος ὡς Μῆτσος

και η κ. Παντοπούλου (ἐξαιρετικά ἄρεσε τὸ ὕφος και ὁ τρόπος τῆς διατυπώσεως τῶν ἐλευθέρων ὁμιλιῶν τῆς) ὡς Κική.

Ὑστερα ἔρχονται τ' «Ἀραβωνιάσματα» τοῦ κ. Δ. Μπόγρη, ἀνώτερο κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰ ἄλλα. Εἶνε ἓνα ἠθογραφικο-οραματικὸ ἔργο, μιὰ λεπτὴ τραγωδία ἀπὸ τις δυνατώτερες πού συναντᾶ κανεῖς στὴ σύγχρονη ζωὴ, γεμάτη ἀέννα δράσι, κίνησι και ζωὴ. Ἀναμφισβήτητα τ' «Ἀραβωνιάσματα» εἶνε ἓνα ἐξαιρετικὸ ἔργο προσωρισμένο νὰ δυναμώσῃ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέα. Ἡ νεοελληνικὴ λογοτεχνία λίγα ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὅπως αὐτό. Μιὰ παρατήρησι μόνον ἔχω νὰ κάμω: ἄνθρωπος πού μὲ τόση ἀπάθεια ἄκουσε πὼς σκότωσε τὸν ἀδελφὸ πού δὲν ἤξερε, πού συνεκέντρωνε ὅλη τὴ σύγχρονη ἀντίληψι τῆς ζωῆς, γιατί νὰ ἐξακολουθεῖ τις σχέσεις του μὲ τὴν ἀδελφή του και γιατί γαλήνια νὰ τιναχτῆ μὲ τὴ βάρκα του στὸν ἀέρα στὸ τέλος; Μήπως γιὰ νὰ δοθῆ ἡ δραματικοτραγικὴ λύσις τοῦ ἔργου; Πιθανὸν πάλιν και νὰ εἶναι μιὰ λεπτὴ παρατήρησι πού ὁ συγγραφέας δὲν ἐπρόσεξε. Ἀπέδωσαν ἐξαιρετικά κι' εὐσυνείδητα τοὺς ρόλους τῶν ἡ κ. Βελμύρα, ἡ κ. Οἰκονόμου, ἡ Ἀραβανῆ, ὁ Μουσούρης (πολὺ ἐπιτυχημένος) ὁ Παντόπουλος (δυνατὸς πολὺ και δραματικὸς ἐδῶ) και ὁ Δαρίβας (εὐθύμος παρὰ...φύσιν). Ἡ σκηνογραφία τῆς πρώτης πράξεως πολὺ καλὴ. Νόμιζε κανεῖς πὼς βρίσκονταν στὴν πραγματικότητα σὲ παραλία νησιοῦ.

(Ἐκτὸς τούτων ἀναφέρουμε χρονολογικῶς και τις ἐξῆς μεταφράσεις πού ἐπαίχθησαν τὸ συγκλονιστικὸ δράμα τοῦ Μ. Ποτεσσερί: «Κληρονομία» πού θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπεδύετο μόνον ὁ κ. Βεάκης, και πού τόσο ζωντανὰ ἐρμήνευσαν ἡ κ. Οἰκονόμου—Παντόπουλος Μουσούρης και Δαρίβας, Α. Τολστόη: «Ἀγάπη τὸ χρυσὸ βιβλίον» (πρωταγωνιστεῖ ὁ κ. Μουσούρης—Παντόπουλος—Βελμύρα—Ἀραβανῆ), Ρ. Μάγκντερμποργ: «Διπλοπαντρεμμένοι» (Μπαρμπάτος—ἐξαιρετικὸς στὴ σκηνὴ τῆς ὠδῆς του στὴ σελήνη—Βελμύρα—Παντόπουλος—Βερώνη—χαριτωμένη σὲ ὅλες τῆς τις ἐμφανίσεις ὡς ὑπὴρέτρια—Μουσούρης—Σπαρίδης—ἀμίμητος σὲ κάθε κωμικὴ ὑπόδυσι), Ε. Μαζώ: «Νταρταμέλ ὁ... ἀποτέτοιος» (Μουσούρης—Βελμύρα), Βέμπερ—Γκόρσ: «Ὁ δραπέτης τοῦ νεκροταφείου» (Βελμύρα—Μπούμπης—Μπαρμπάτος—Μουσούρης κ.τ.λ.), Σμ. Μάρτ: «Δικηγόρος μὲ σπιρούνια» και τελευταῖα τὸ μοναδικὸ τοῦ μεγάλου Χάμσουν δράμα: «Στὸ κατῶφλι τῆς δόξας» στὸ ὁποῖον ἔπαιξαν μὲ χάριν ἡ κ. Βελμύρα, ὁ Μουσούρης αἱ ἀδελφαὶ Βερώνη και Μπαρμπάτος και πού ἦταν τόσο κουραστικὸ στίς μεσαῖες του πράξεις ἀντίθετα μὲ τὰ ἄλλα πεζὰ ἔργα του.

Ὁ ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΓ'ΑΝΟΣ